

Valsts vides dienesta loma un iesaiste aprites ekonomikas ieviešanā - kas ir mainījies?

Valsts vides dienesta
ģenerāldirektors
Andris Kēniņš
12.09.2024.

**Atkritumu apglabāšana
- joprojām problēma?**

49,8

Kurā virzienā ejam?

- Administratīvā sloga samazināšana

- Atkritumu reģenerācijas un pārstrādes ceļā?

- Ražotāju atbildības sistēmu pienesums

- Atbalsta instrumentu attīstība

Administratīvā sloga samazināšana

Piesārņojošo darbību veidu samazināšana atkritumu apsaimniekošanas jomā

(MK 30.11.2010. noteikumi Nr.1082 «Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai»)

Atkritumu apsaimniekošanas atļauju izsniegšanas procesu optimizēšana

(MK 13.09.2011. noteikumi Nr.703 «Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas atļaujas izsniegšanas un anulēšanas kārtību, atkritumu tirgotāju un atkritumu apsaimniekošanas starpnieku reģistrācijas un informācijas sniegšanas kārtību, kā arī par valsts nodevu un tās maksāšanas kārtību»)

Administratīvā sloga samazināšana

Atteikšanās no pusgada pārskatiem

- Saskaņā ar tiesību akta projektu 24-TA-118, Grozījumi Ministru kabineta 2017. gada 16. augusta noteikumos Nr. 480 "Noteikumi par atbrīvojuma piemērošanu no dabas resursu nodokļa samaksas par iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem"

Apsaimniekošanas līgumu pagarināšana (nevis jaunu līgumu slēgšana)

- Saskaņā ar apsaimniekošanas līguma nosacījumiem

E-pakalpojumu izveide jaunajiem RAS

- E-pakalpojuma izstrāde tekstilizstrādājumu un plastmasu saturošu izstrādājumu apsaimniekošanas sistēmu dokumentu iesniegšanai Valsts vides dienestam

Statistikas un informācijas apmaiņas uzlabošana

- Izsludināts iepirkums par APUS izstrādi, notiek pieteikumu vērtēšana

Bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes iekārtas atkritumu poligonos

Četros CSA poligonos BNA atkritumu pārstrāde tiek veikta rūpnīcās (tuneļos). Trijos poligonos tuneļu darbība tika uzsākta 2023. gada beigās vai 2024. gadā:

- "Getliņi";
- "Kīvītes" – atklāšana 06.12.2023.
- "Daibe" – atklāšana 08.12.2023.
- "Brakšķi" – atklāšana 08.08.2024.

Atkritumu reģenerācijas attīstība

PSIA "Ventpils labiekārtošanas kombināts" izsniegta jauna B atļauja NAIK sadedzināšanai ar jaudu 1,8 t/h (zemākais sadegšanas siltums 17,00 MJ/kg), koģenerācijas iekārtas nominālā ievadītā siltuma jauda ir 8.5 MW;

SIA "PJ Serviss" izsniegti tehniskie noteikumi 23.04.2024. Siltumenerģijas ražošanai paredzēts uzstādīt sadedzināšanas katliekārtu T2–2000 ar ievadīto siltuma jaudu 2,3 MW. Katliekārtā ir paredzēta NAIK līdzsadedzināšanai;

Pilnsabiedrība "REZ NRJ" izsniegti tehniskie noteikumi 21.06.2024. NAIK līksadedzināšanai. Līdz 10%, 9,5 tonnas diennaktī, 2 iekārtās, kuru uzstādītā siltuma jauda ir 6 MW.

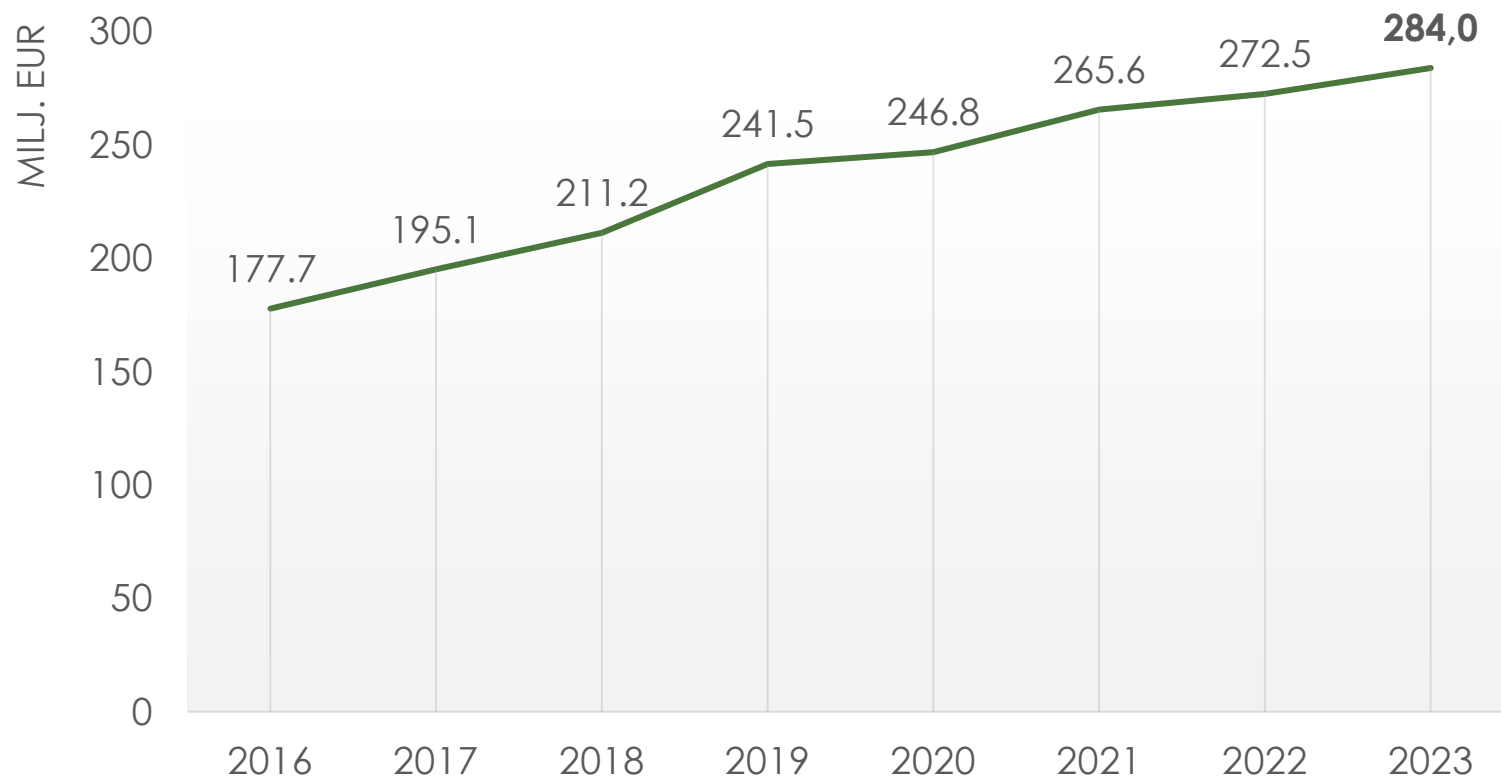

Sniegti 22 atzinumi Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmai 2021.–2027. gadam 2.2.2. specifiskā atbalsta mērķa «Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana» 2.2.2.1. pasākuma «Atkritumu šķirošana, pārstrāde un reģenerācija» pieteikšanai.

Ražotāju atbildība skaitļos, 2023

Tirgū laistais apjoms	Atbrīvojumi no DRN, EUR	Ražotāju atbildības sistēmu skaits		Ražotāji, kuri saņem atbrīvojumu	Iesaistītie atkritumu uzņēmumi
235 tūkst. t	117 milj.		iepakojums4	5084	134
39 tūkst. t	30 milj.		videi kaitīgās preces4	1042	86
39 tūkst. t	116 milj.		elektriskās un elektroniskās iekārtas3	1387	44
21 tūkst. gb.	1 milj.		transportlīdzekļi1	35	18
27 tūkst. t	19 milj.		depozīts1	310	5
Kopā:	284 milj. EUR		13	7858	

RAS dalībniekiem piemērotais dabas resursu nodokļa atbrīvojums

Kopējie aprēķinātie
ieņēmumi no DRN
2023. gadā
sasniedza
61,8 milj. EUR

Izmaiņas DRN piemērošanā

Saskaņā ar grozījumiem Dabas resursu nodokļa likumā, kas bija pieņemti 07.12.2023. un stājās spēkā 01.01.2024.

JAUNI DRN OBJEKTI:

- Tekstilizstrādājumi
- Riepas, ar ko ir aprīkoti transportlīdzekļi
- Plastmasu saturoši izstrādājumi un plastmasu saturoši zvejas rīki, kam nepiemēro ražotāja paplašinātās atbildības sistēmu
- Plastmasas iepakojums un kompozīta iepakojuma sastāvā esošās plastmasas daudzums, kas pārskata periodā nav pārstrādāts vai reģenerēts

PAPILDINĀTI NOSACĪJUMI:

- Noteikta likme kompozīta kartona iepakojumam kā plastmasas iepakojumam
- Plastmasas iepakojums un kompozīta iepakojuma sastāvā esošās plastmasas daudzums, kas pārskata periodā nav pārstrādāts vai reģenerēts

PAAUGSTINĀTAS DRN LIKMES:

- Transportlīdzekļiem
- *Sadzīves un bīstamo atkritumu apglabāšanai*

Ražotāju atbildības sistēmas no 2024. gada

	Dabas resursu nodokļa objekts	Ražotāju atbildības sistēmu skaits	Ražotāji, kuri saņem atbrīvojumu
No 2024. gada 1. janvāra	Plastmasu saturoši izstrādājumi: Tabakas izstrādājumi ar filtriem	1	5
No 2024. gada 1. jūlija	Tekstilizstrādājumi	3	523
Kopā:		4	528

Jaunās ražotāju atbildības sistēmas

31.12.2024. Baloniem, mitrajām salvetēm

31.12.2024. Plastmasu saturošiem zvejas
rīkiem

20(?) Kosmētikas un
farmācijas nozarei

Ražotāju atbildības sistēma kosmētikas un farmācijas nozarei

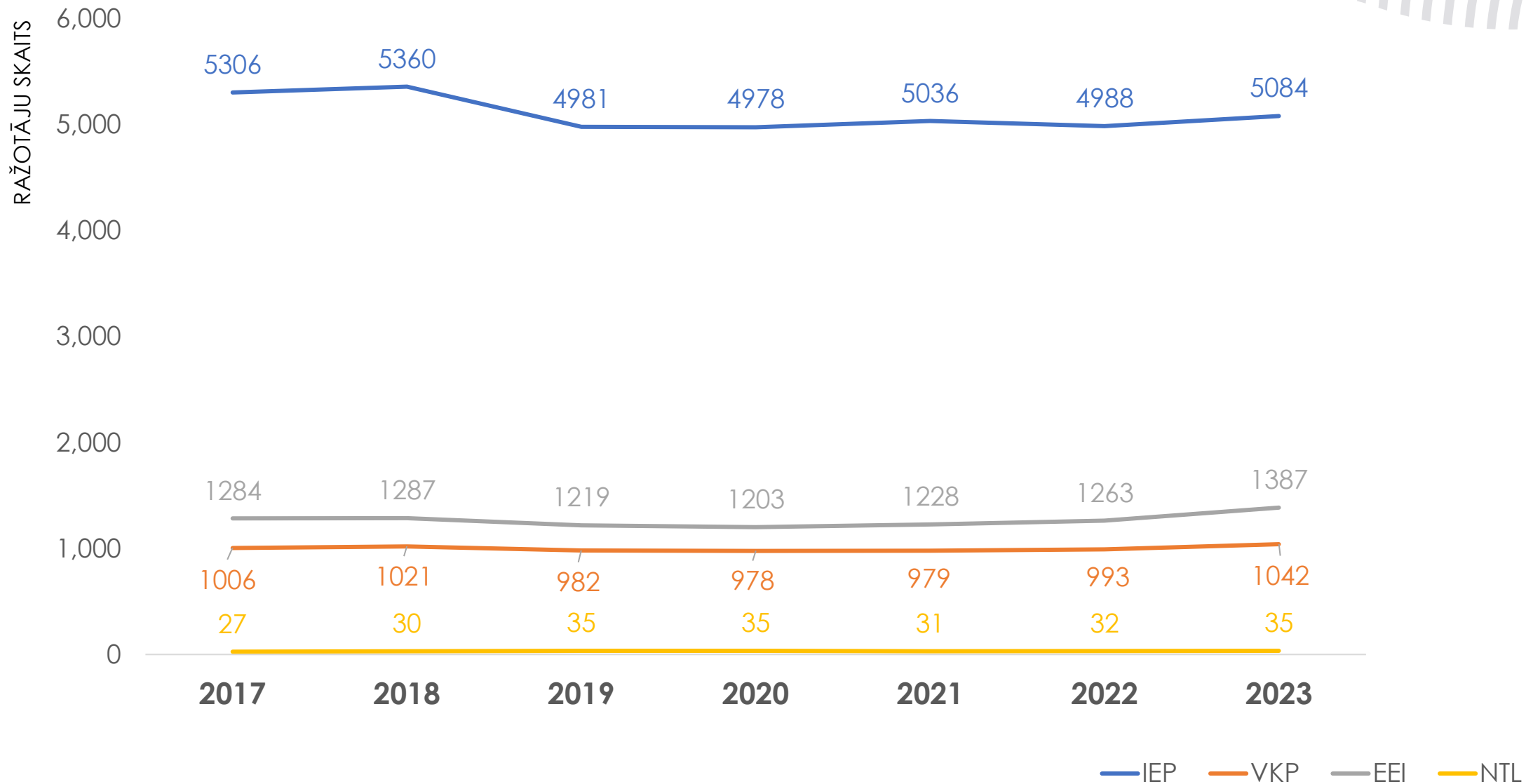
Ražotājiem, kuri attiecīgās dalībvalsts **tirgū laiž vairāk kā 2 tonnas produktu**, kuru dēļ notekūdeņos var nonākt mikropiesārņojums

Mērķis - notekūdeņu attīrīšanas finansēšana

Saskaņā ar grozījumiem, ko Eiropas Komisija rosina veikt ES direktīvā 91/271/EEC par komunālo notekūdeņu attīrīšanu

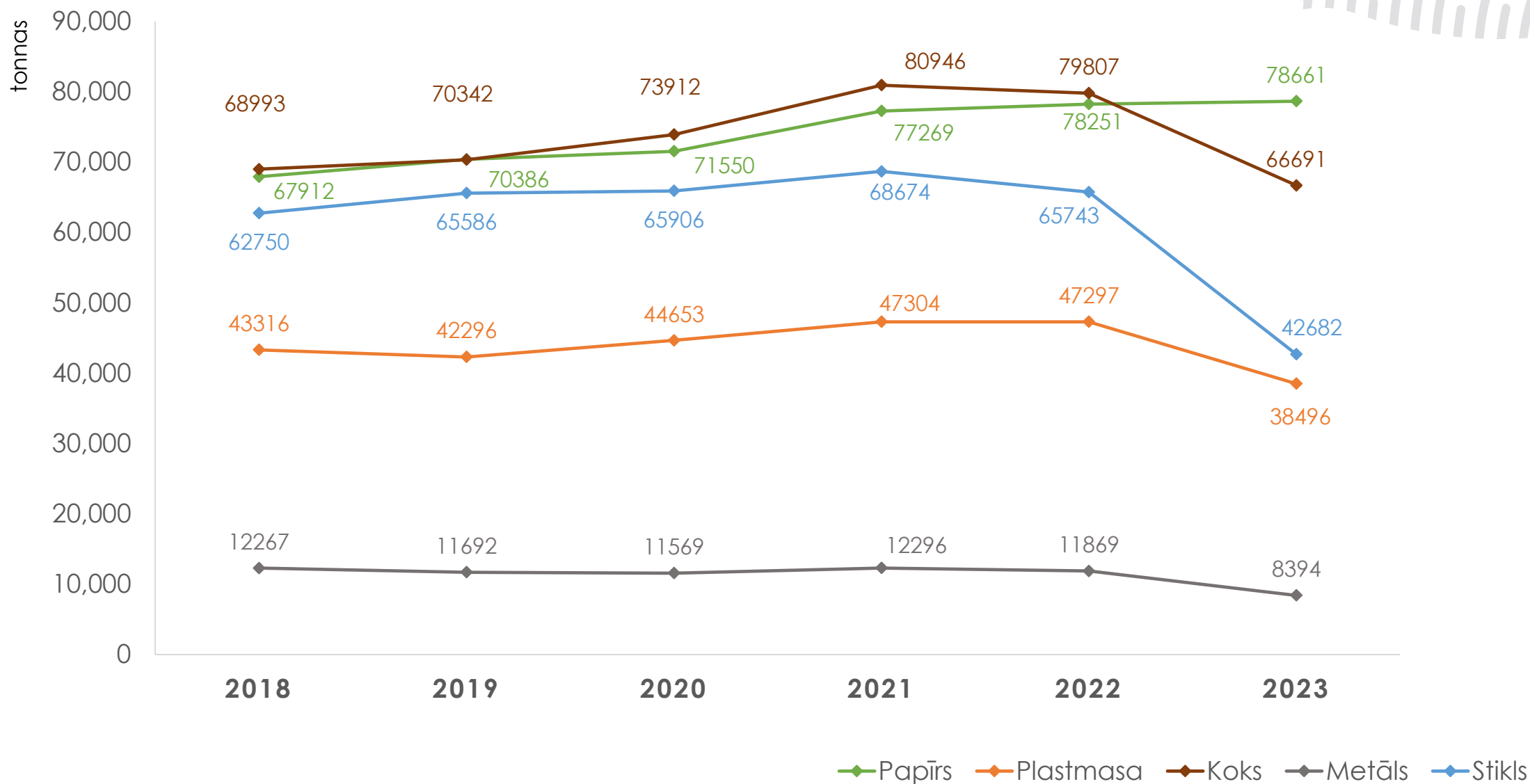
Ražotāju dinamika

Ražotāju skaita izmaiņas no 2017. līdz 2023. gadam

Iepakojuma dinamika

RAS ietvaros tirgū laistais iepakojums no 2017. līdz 2023. gadam, tonnas

Savākšanas,
pārstrādes un reģenerācijas **MĒRĶU** izpilde

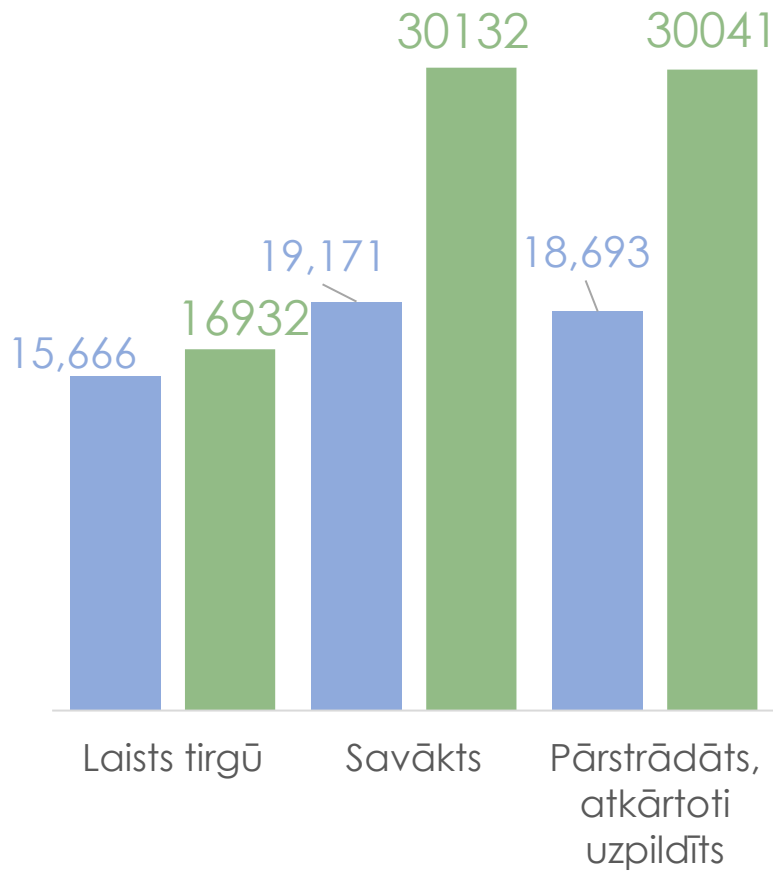
—

galvenais priekšnoteikums **ATBRĪVOJUMA** no dabas
resursu nodokļa piemērošanai

Atkārtoti lietojamais depozīta iepakojums

Viss stikla iepakojums

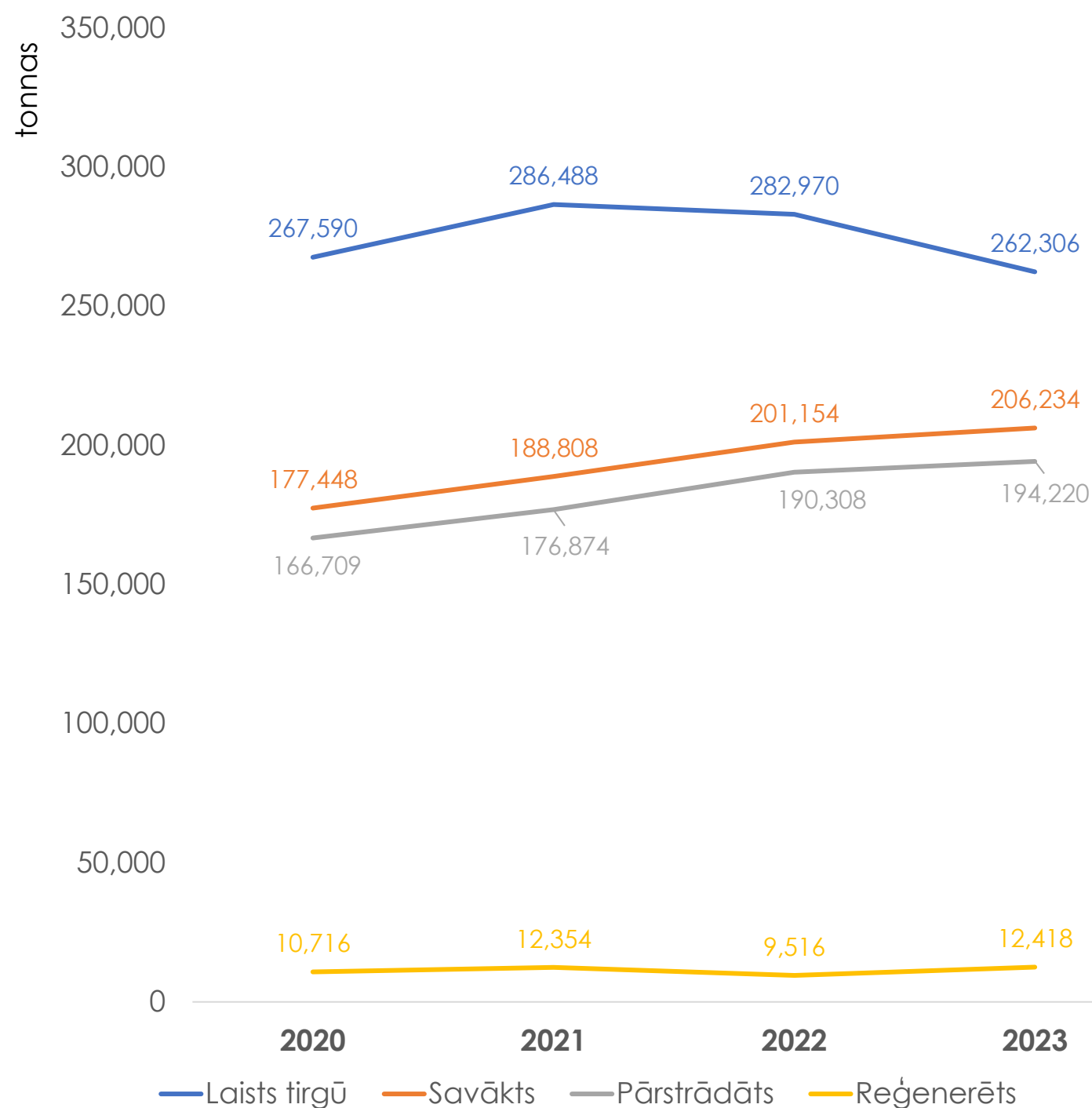
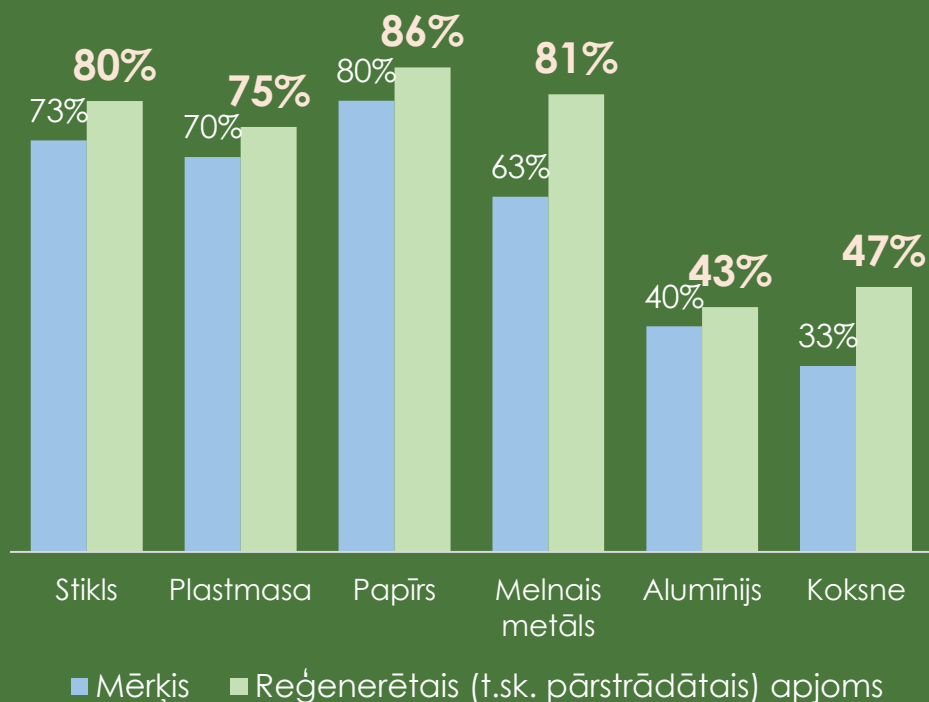
■ 2022. gads ■ 2023. gads

Materiāla veids	Tirgū pirmo reizi kopā ar dzērienu laistais iepakojums			Rotācijas
Stikls	Viss depozīta stikla iepakojums (kg)	Atkārtoti lietojamais depozīta iepakojums (kg)	Atkārtoti uzpildāmā depozīta iepakojuma daļa (%) no visa stikla depozīta iepakojuma	Atkārtoti lietojamais depozīta iepakojums (kg)
2022. gads	15 666 720	8 447 10	54 %	21 935 373
2023. gads	16 932 017	4 802 392	28 %	23 981 942

! Samazinās vajadzība pēc jaunām atkārtoti uzpildāmām pudelēm

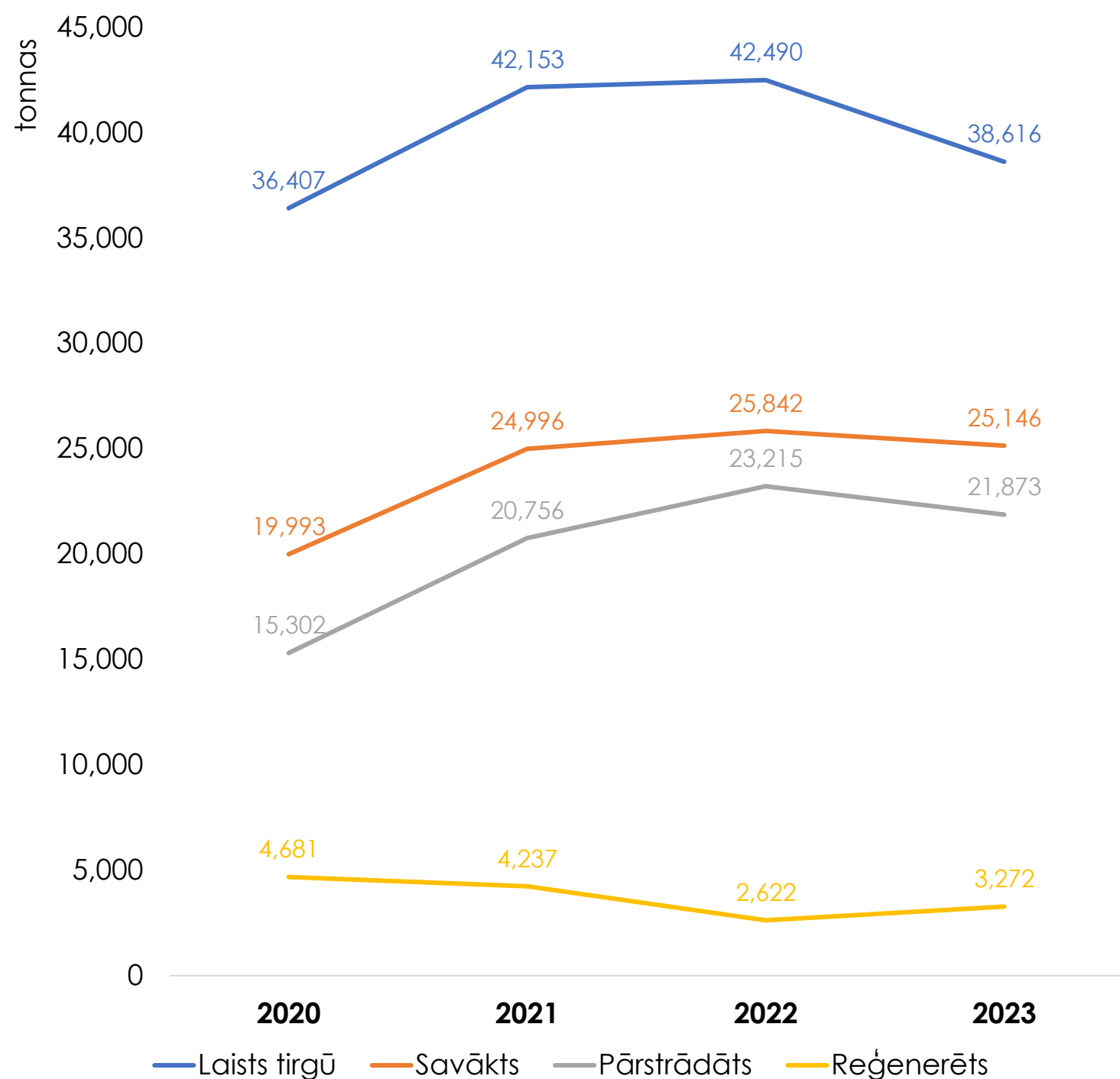
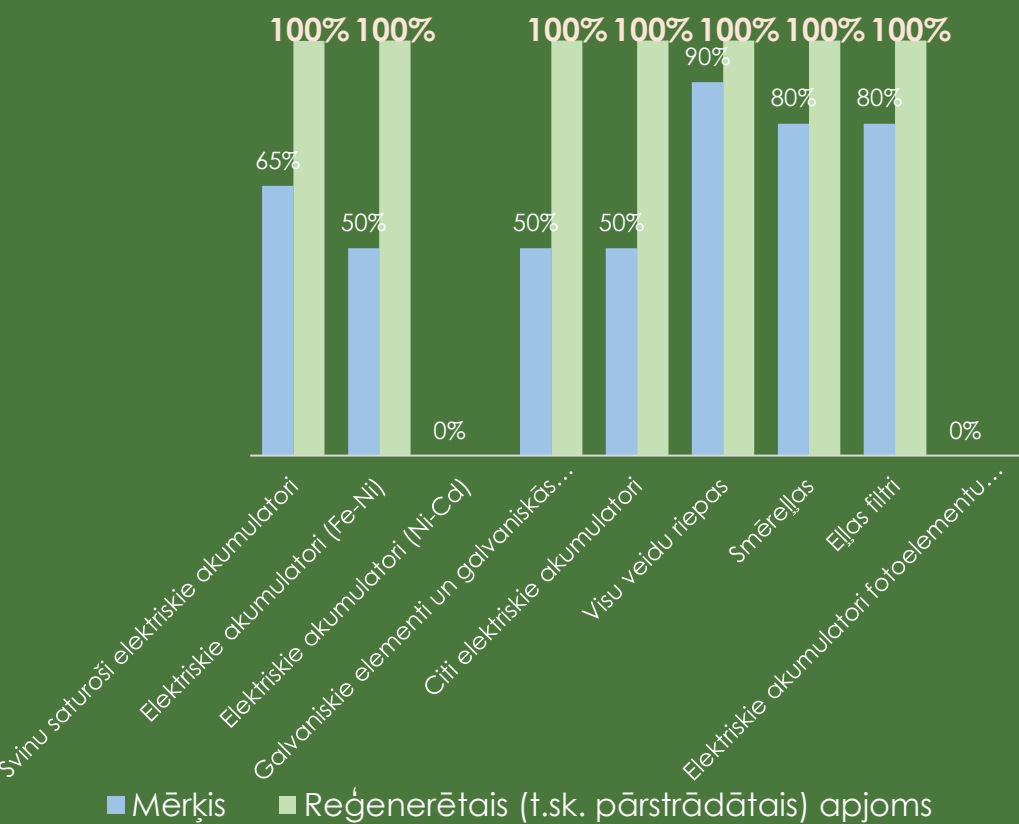
Apsaimniekotais apjoms ražotāju atbildības sistēmās

Iepakojums (neieskaitot depožīta iepakojumu), tonnas

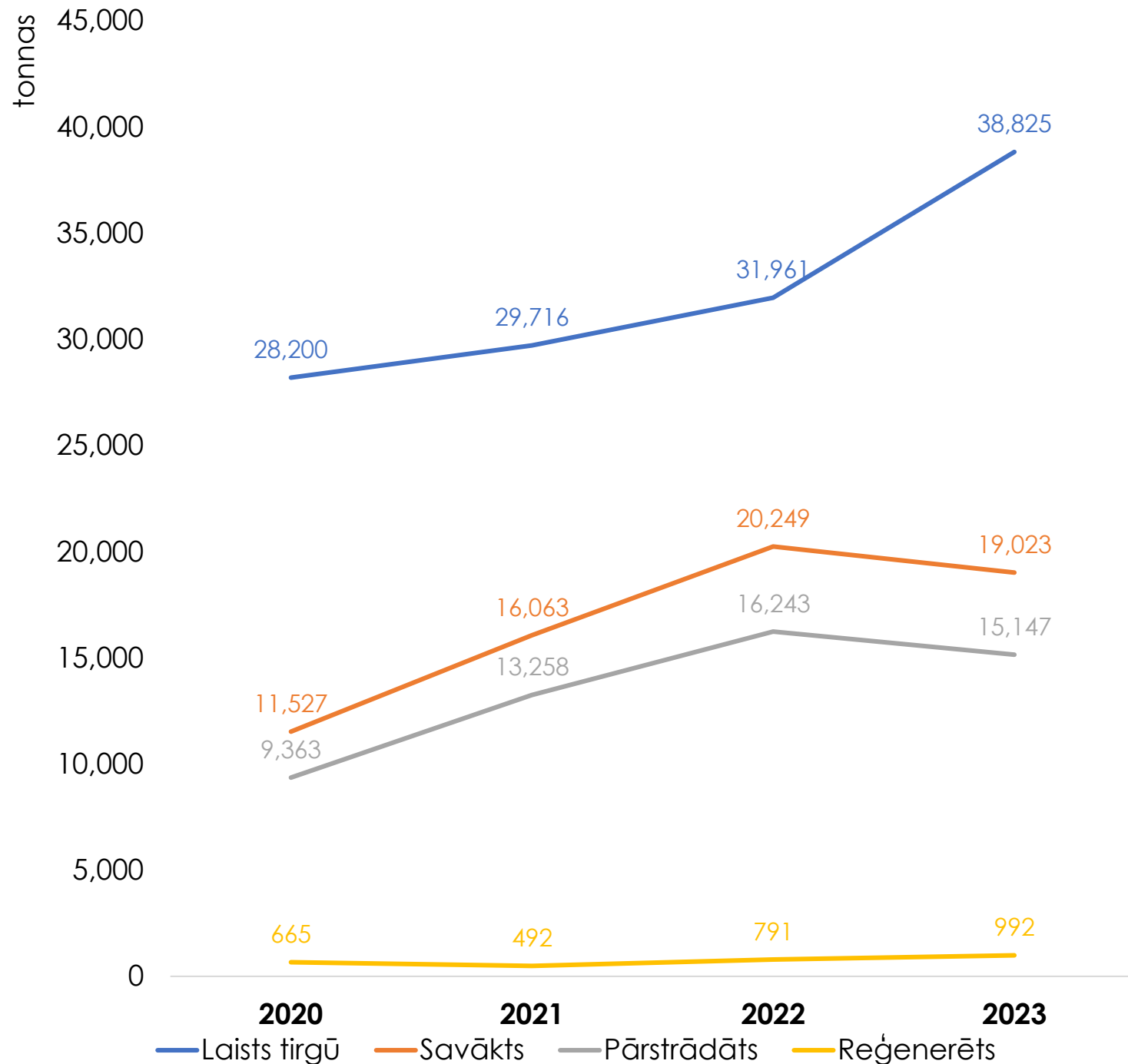
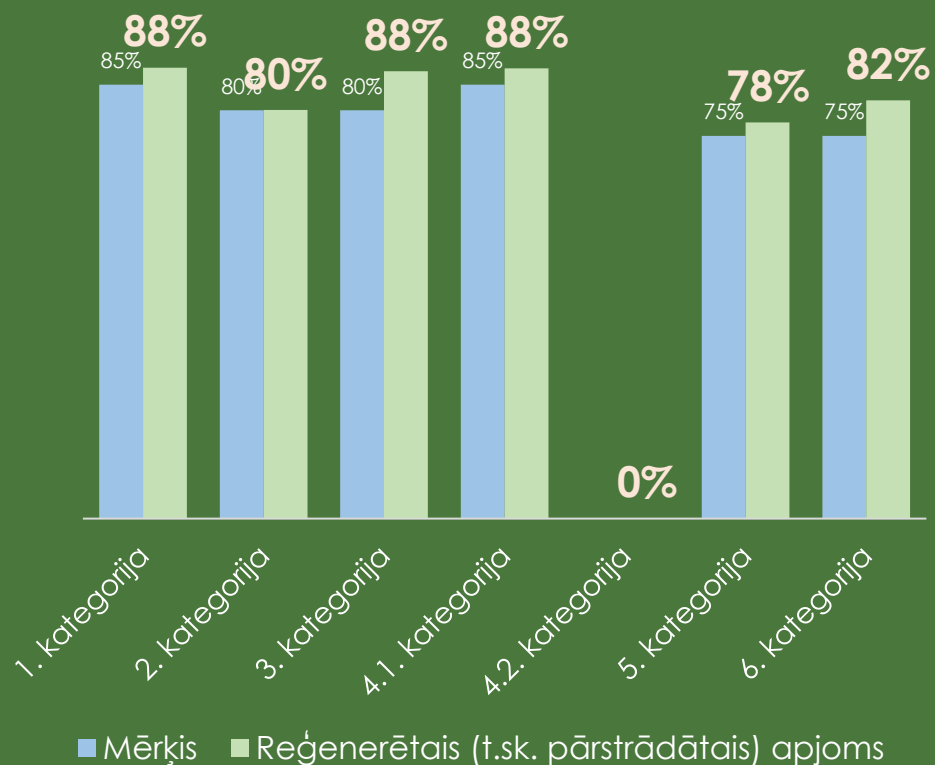
Apsaimniekotais apjoms ražotāju atbildības sistēmās

Videi kaitīgas preces, tonnas

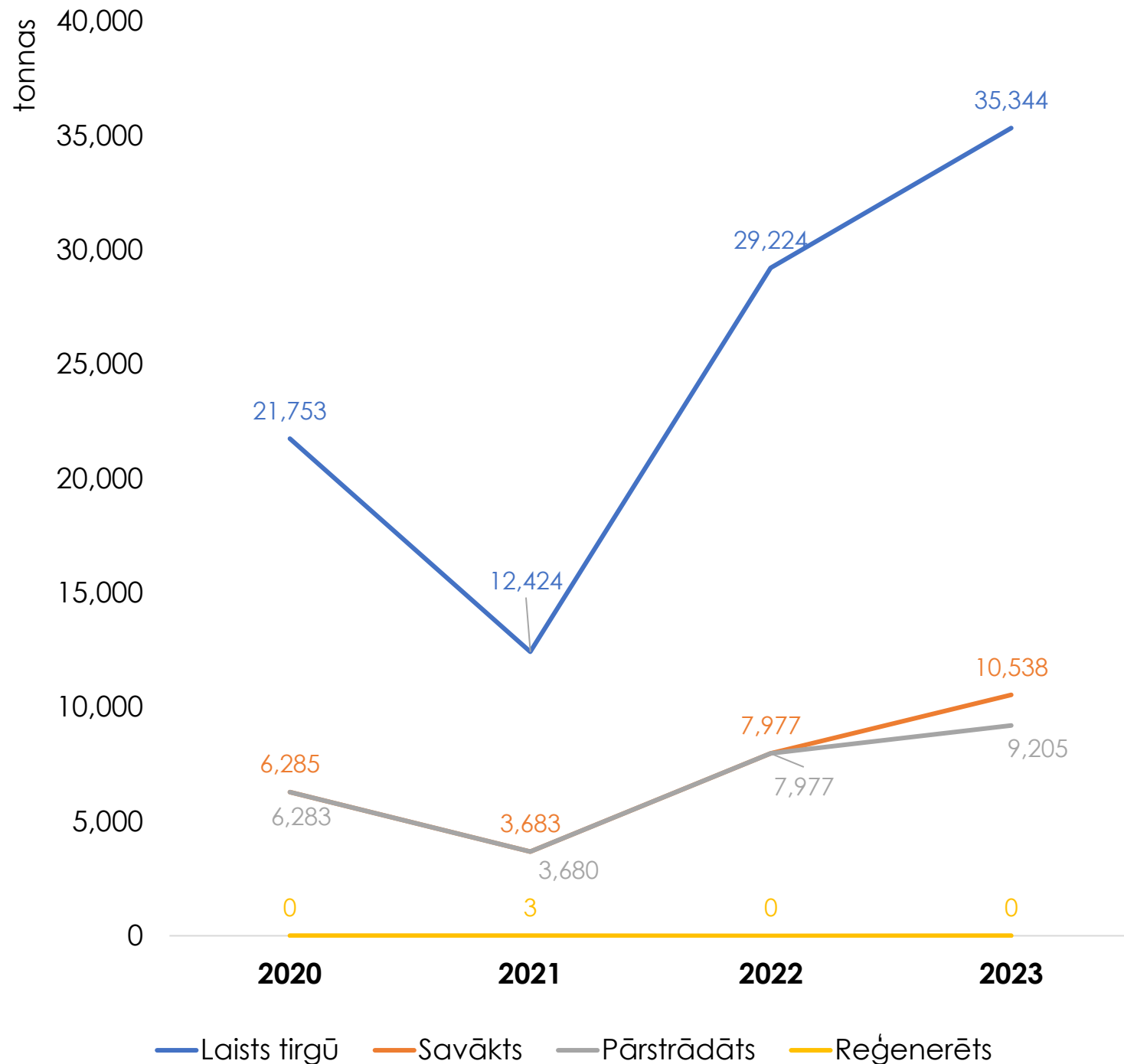
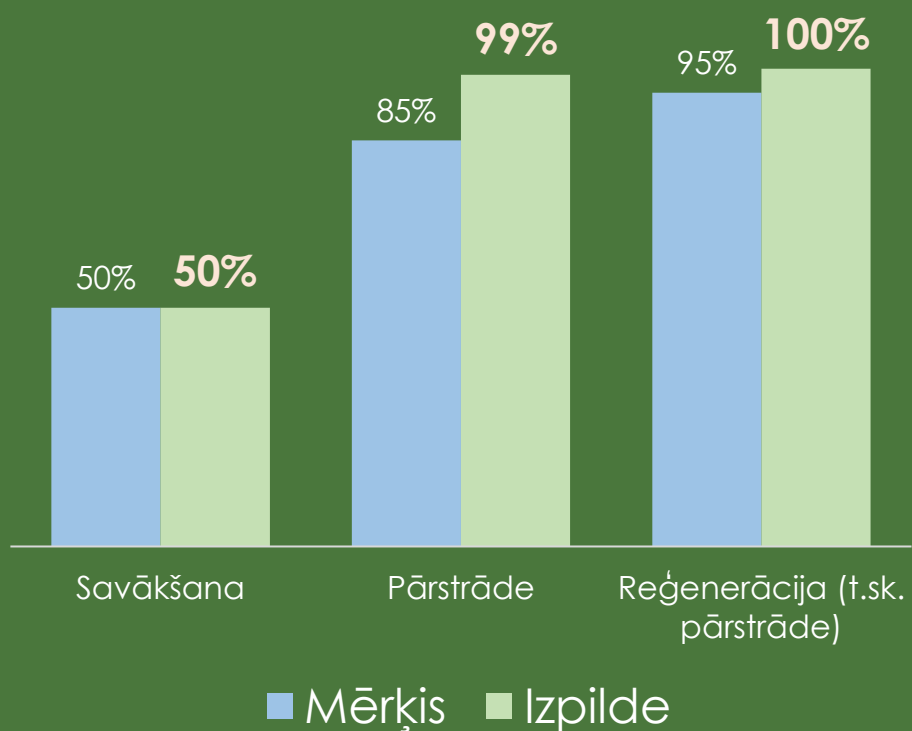
Apsaimniekotais apjoms ražotāju atbildības sistēmās

Elektriskās un elektroniskās iekārtas, tonnas

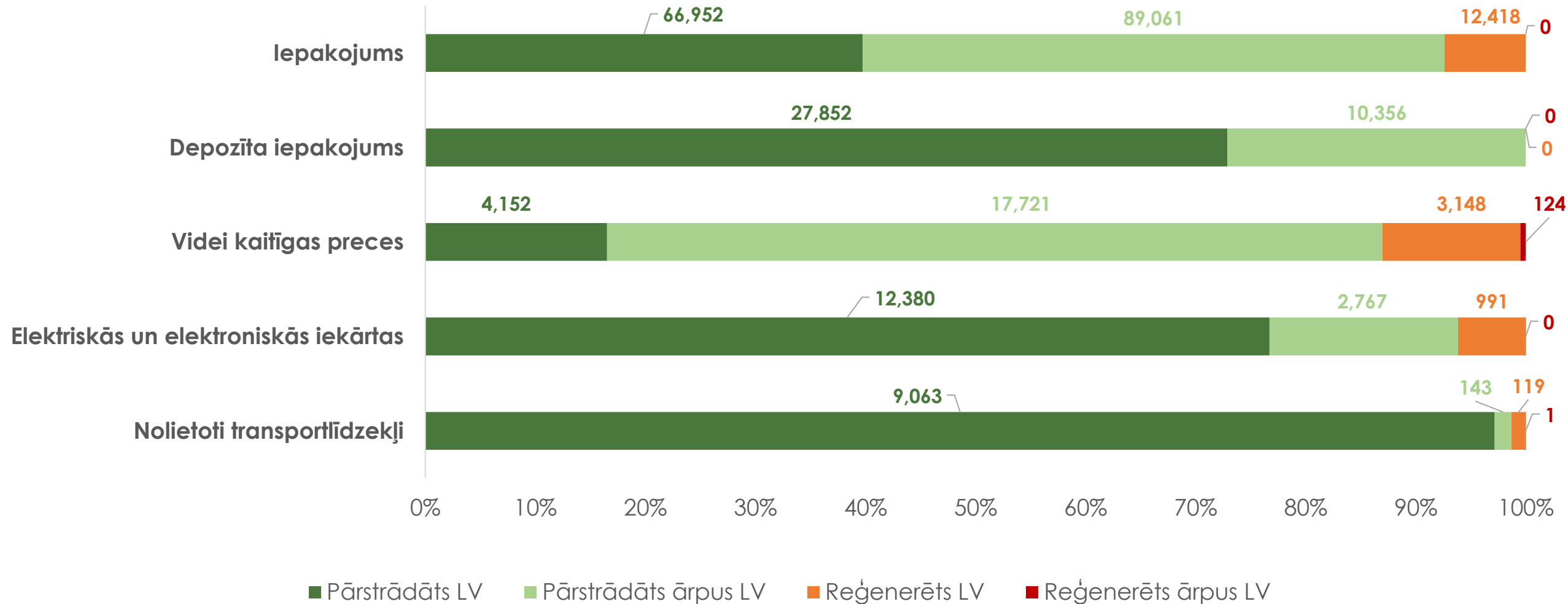
Apsaimniekotais apjoms ražotāju atbildības sistēmās

Nolietoti transportlīdzekļi, tonnas

Pārstrāde un reģenerācija

RAS ietvaros apsaimniekotie atkritumi 2023. gadā, kg

Aktivitātes LIFE projekta ietvaros

«Atkritumi kā resursi Latvijā – Reģionālās ilgtspējas un aprites veicināšana, ieviešot atkritumu kā resursu izmantošanas koncepciju» Nr. LIFE20 IPE/LV/000014

- ☐ Tiešsaistes rīka skiroviegli.lv funkcionalitātes pilnveidošana
- ☐ IT risinājums iepakojuma plūsmas pārvaldībai
- ☐ IT risinājums RAS objektu pārvaldībai
- ☐ Instrukciju sagatavošana izstrādāto IT rīku lietotājiem

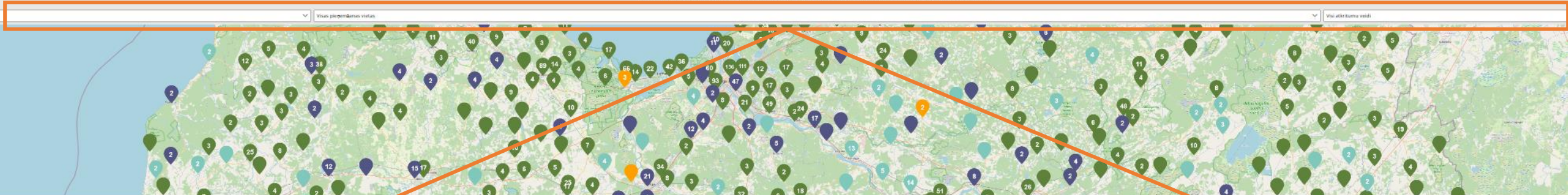
PREZENTĀCIJA PAR PLĀNOTO RISINĀJUMU

TAS IR VIEGLĀK, NEKĀ ŠKIET

Ikdienā katram no mums ir sava kārtība, kurā ietilpst lietas ir sava vieta. Ja lietas nav savas vietas, mēs tās kārtojam un šķirojam – zeķes, rotaļlietas, pat garšvielas. Šķirot ir mūsu daļa, tas liek mums justies labāk. Vai tu jau šķiro? Jā! Vienkārši pievieno saviem šķirošanas paradumiem vēl vienu lietu – atkritumus. Šķirot ir vieglāk, nekā šķiet. It sevišķi, ja publiski pieejamo datību atkritumu savākšanas vietu skaitis tiek palielināts ik gadu.

TAGAD DAUDZ VAIRĀK PUBLISKO DALĪTĀS SAVĀKŠANAS VIETU TAVĀ APKĀRTNĒ

RAS modulī ielases visi aktuālie laukumi, tiks sūtīti paziņojumi par izmaiņām - neaktuāli laukumi, jauni laukumi (jauns)

Publiskais lietotājs varēs atlasīt informāciju par vietām pēc vairākiem parametriem un iegūt izdrukā Excel formā

Tiks uzlabota vietnes pārvaldība

UZZINI, KĀDAS LIETAS TU VARI NODOT ATKRITUMU ŠĶIROŠANAS PUNKTOS

Šķirotos atkritumus ir iespējams pārstrādāt dažādos veidos, tāpēc savākšanas vietās var atšķirties nosauktumi, kādā tieši atkritumi tiek pieņemti un kā tie ir jāgatavo pirms nodošanas. Neskatoties uz šīm atšķirībām, katrā savākšanas vietā apseimniecība publicē informāciju vai sarakstus ar apseimniecību.

Tiks pievienoti jauni baneri

Aktivitātes LIFE projekta ietvaros

«Atkritumi kā resursi Latvijā – Reģionālās ilgtspējas un aprites veicināšana, ieviešot atkritumu kā resursu izmantošanas koncepciju» Nr. LIFE20 IPE/LV/000014

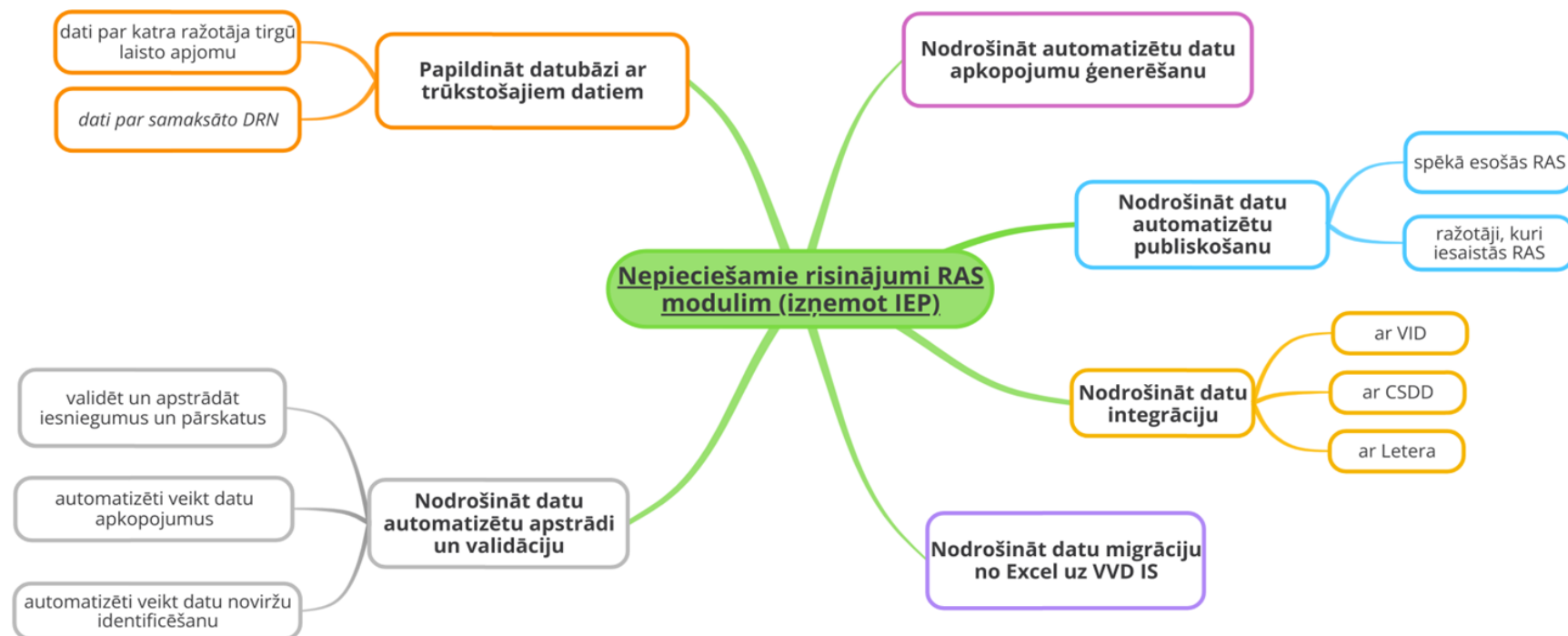
IT risinājums RAS objektu pārvaldībai

Ziņojums par preču (ražotāju atbildības sistēmās iekļauto objektu) plūsmu Latvijā un rīcības plāna sagatavošana datu digitalizācijai

Rīgā, 2023

LIFE Waste to Resources IP - LIFE20 IPE/LV/000014

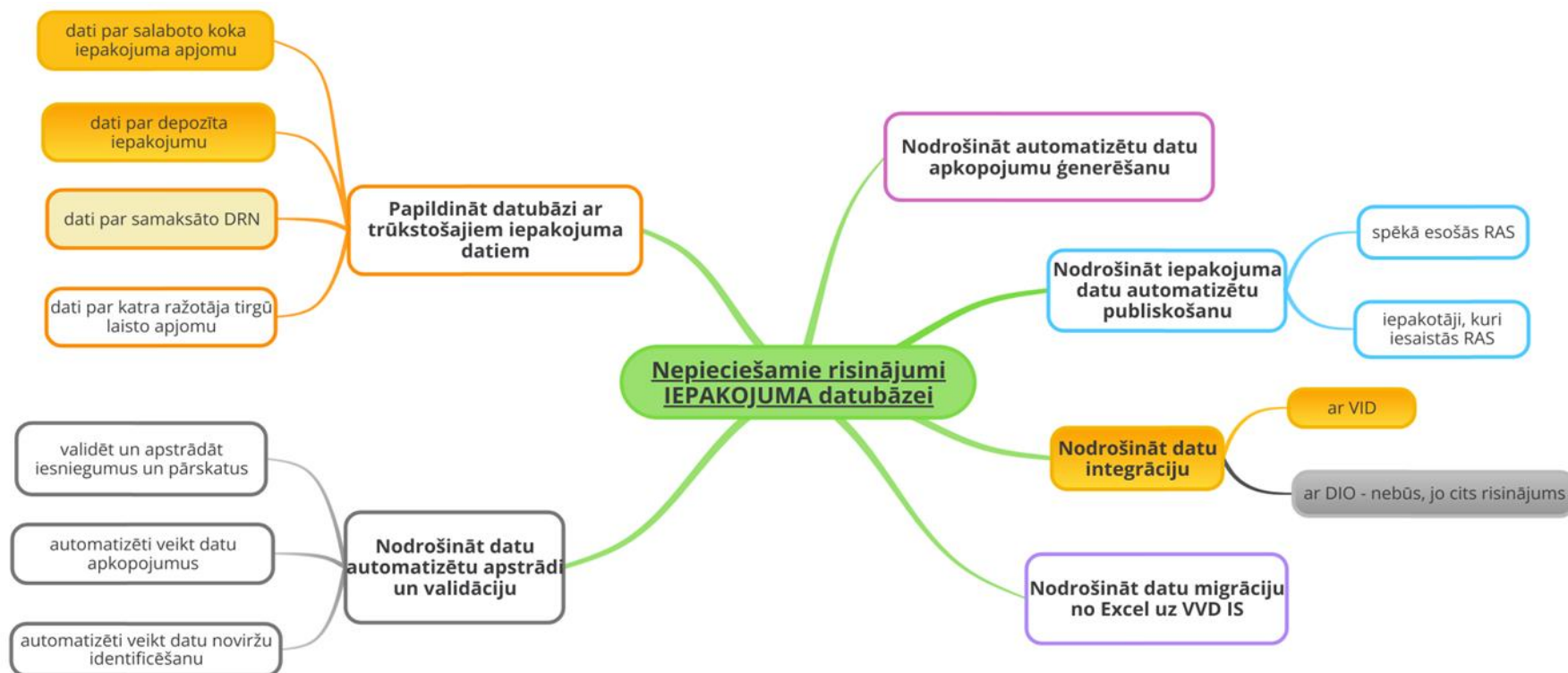

Aktivitātes LIFE projekta ietvaros

«Atkritumi kā resursi Latvijā – Reģionālās ilgtspējas un aprites veicināšana, ieviešot atkritumu kā resursu izmantošanas koncepciju» Nr. LIFE20 IPE/LV/000014

IT risinājums iepakojuma plūsmas pārvaldībai

Sadarbība ar Latvijas Būvuzņēmēju apvienību

BŪVNICĪBAS ATKRITUMU ŠĶIROŠANA BŪVLAUKUMĀ

V2 2024

VADLĪNIJAS BŪVNICĪBAS ATKRITUMU ŠĶIROŠANAI BŪVLAUKUMĀ KOMERCOBJEKTOS UN PUBLISKO
BŪVDARBU PROJEKTOS
Dokuments izstrādāts projektā "Life Atkritumi kā resursi Latvijā – Reģionālās ilgtspējas un aprites veicināšana,
ieviešot atkritumu kā resursu izmantošanas koncepciju" (Life Waste to Resources IP) LIFE20 IPE/LV/000014

Vadlīnijas būvniecības atkritumu šķirošanai būvlaukumā komercobjektos un publisko būvdarbu projektos

Sadarbībā ar LBA, KEM, Ekonomikas ministriju,
Būvniecības valsts kontroles biroju, kā arī
atkritumu apsaimniekotajiem un
būvkomersantiem.

Eiropas Savienības LIFE programmas integrētais projekts "Atkritumi kā resursi Latvijā – Reģionālās ilgtspējas un aprites veicināšana, ieviešot atkritumu kā resursu izmantošanas koncepciju"

Sadarbība ar Klimata un enerģētikas ministriju

Ceļa karti plānots publicēt LIFE projekta mājaslapā pie rezultātiem:
[Rezultāti | Waste to Resources \(kem.gov.lv\)](https://kem.gov.lv)

#KopāParTīruVidi

#valstsvidesdienests